

פגישה עם הנגיד

היה זה באחד מימי שישי הקצרים והלוהטים, בעיצומם של חודשי הקיץ.

בעודי צועד בכבדות בדרך לביתי, בידי שקיות תפוחות וכבדות, גדושות מגוון מוצרים ושלל מאכלים ערבים העתידים לעלות על שולחני, לענג את השבת הקרובה. כולי מזיע. מותש ויגע.

והנה, עוצר לידי רכב מהודר, האיש היושב ליד הנהג פותח את חלון רכבו, ושואל במבט אבהי מלא רוך וחיבה - לאן כבודו צריך. אנחנו בכל מקרה בדרך. בא. תעלה בשמחה.

חיוך נמרח על לחיי. 'איזה חסד' - חשבתי בליבי. ממש 'עולם חסד יבנה'. כך לשים לב ליהודי שנגרר לאיטו, לחשוב על השני, לפתוח את הלב. לפתוח את הדלת. מי כעמך ישראל.

מהר מאוד מצאתי את עצמי שוקע בתוך כורסת מנהלים יוקרתית עשויה עור שחור משובח, על פני נושבת רוח קרירה ממזגן שהוגבר עד למקסימום במיוחד בעבורי, וברקע מתנגנים להם שירי שבת ממערכת מולטימדיה סטריאו איכותית.

מתוך אנחת רווחה מלמלתי כמה מילות תודה. יישר כח גדול. כל הכבוד. זה ממש חסד.

אך האיש המארח, אשר די במבט חטוף להבין שמדובר בעשיר גדול. נראה כאחד הגבירים הצעירים, לבוש בקפידה, זקנו מסודר לה' פליא, מפטייר בחיוך מהול בקורטוב של עדינות. 'אתה אומר לי תודה? אני צריך לומר לך תודה. אה, איזו זכות גדולה נפלה בחלקי. ככה לשמש תלמיד חכם. יישר כח שהסכמת שאשרת אותך. תברך אותי שאזכה תמיד לקחת ברכבי אנשים שכמוך'.

תוך שהוא מורה לנהגו קח את היהודי היקר הזה עד הבית. כן, מגיע לו. היכן אתה גר? מה הבעיה? בשבילנו זה עוד דקה. בשבילך זה רבע שעה. אסור ליהודי לעשות קצת חסד?

מה לומדים בכלל? עיון רגיל כמו בישיבות או יותר בכיוון ההלכה למעשה? איך השטייגען? יש לנו עוד חצי דקה של נסיעה תשמע וורט קצר ונפלא על הפרשה. כך עברה לה הנסיעה הקצרה..

הרגשה כל כך מכבדת ונעימה. כזו עין טובה. אין דברים כאלו חשבתי לעצמי.

כשהגענו למחוז חפצינו הוא מסתובב לעברי, ושואל / אומר לי - אתה אברך נכון? בוודאי זקוק לאיזה סכום של כסף, לא כן? תשמע. יש איזה גביר שאני הנציג שלו כאן בארץ. הוא לא נותן הרבה. קצת קמצן. אבל כעת הבת שלו מאוד חולה וממילא הלב הרבה יותר פתוח. אם יש לך איזה סיפור מרגש אפשר להוציא ממנו הרבה כסף.

קצת הפתיע אותי הפניה. אני לא מבין בגבירים עלומים, גם לא מחפש מתנת בשר ודם. באופן אישי לא מעוניין להתפרנס מן הצדקה. מעדיף לחיות בצמצום ולא להזדקק לנדבות. הן כך אמר רבי עקיבא לרבי יהושע בנו, 'עשה שבתך חול ואל תצטרך לבריות'.

'תשמע' - השבתי בהתרגשות. 'אני ב"ה לא זקוק למשהו מיוחד. אבל יש לי אבא שחיתן כבר בלע"ר כמניין נפשות. עדיין נותרו כמה גוזלים בתוך הקן. הוא כבר יהודי מבוגר. סובל מכמה מחלות במקביל. אחד האחים הרווקים חולה ל"ע במחלה נדירה. ועוד כמה צרות נוספות. אנחנו הילדים משתדלים לסייע ככל יכולתנו. לדוגמא, את כספי המעשרות הפרטיים שלנו אנו כולנו מעבירים לאבינו היקר. אשמח לפנות לידיך הגביר להציג בפניו את סיפור חייו, לעורר את מצפונו, מתוך השתדלות שמא באמצעותו תבוא לו הברכה והישועה'.

הבעת פניו של מיטיבי, נאמנו של הגביר הנסתר שיקפה היטב את המתחולל בקרבו. רחמים אין סופיים והשתתפות בצער על אבינו

שיחי', תוך הערכה כנה והתפעלות מגודל ההשתדלות והשותפות שלנו הילדים עבורו.

לאחר עוד כמה הבעות פנים כאובות ומלמול חרישי של כמה מילים בשפה עלומה, תוך נענוע הראש לארבע רוחות השמים, הוסיף ואמר: זה סיפור טוב. משהו ענק. בלי ספק יכול להדליק את הגביר. יש סיכוי שממש יתרגש וישפוך כאן הרבה כסף.

אני מוכן לעזור לך בזה. אסדר לך פגישה עם הגביר. עוד לפני הפגישה אני יתחיל לעבוד עליו, אקלף לו כמה שכבות של אטימות ואדי שות, ואז תכנס אתה, ותהיה ה'גומר' ה'מכה בפטיש'. לפי הערכתי, יכול לצאת מזה כסף גדול.

עכשיו שים לב. הטלפון שלי חסוי. אם בימים הקרובים מתקשרים אליך ממספר חסוי - תענה, כנראה זה יהיה אני. ליתר ביטחון קח את מספר הטלפון של הנהג שלי. אם יש בעיה תפנה אליו הוא כבר יאתר אותי.

לפני שנפרדנו לשלום, הנמיך נאמנו של הגביר מעט את קולו וכאילו לוחש לי - 'אתה יודע, לפי כללי הפוסקים, ה'דרייברים' יכולים לקבל 49% מהתרומה. כבר ליוויתי הרבה ראשי ישיבות וכוללים ועזרתי להם לגייס כספים מכמה גבירים רציניים, וכך הם שילמו לי. יחד עם זאת, לאור האמפתיה הרבה שאני חש ביחס לסיפור ייחודי זה נראה כי יהיה ניתן לסגור על 40%.

חשבתי בליבי, הרי בכוחות עצמי לא אוכל להגיע אל הגביר. והוא אומר שכך מקובל. אכן, נכרים דברי אמת. אין ברירה. זה חלק מהחיים. אין מה לעשות. השבתי מיידית ברוב חשיבות. אין בעיה. עשינו עסק. תארגן לי פגישה אצל הגביר, כמה שיתרום - אעביר לך 40%.

אם כך, תארגן כסף מזומן, יתכן וכבר ביום ראשון אוכל לארגן את הפגישה. במשך כל השבת אטפוף לו על העניין. ובעז"ה מקווה שב־קרוב נוכל להתבשר שאביך קיבל מתנה נאה שוודאי תעזור ותקל עליו את הלחץ והמעמסה.

לא הבנתי למה צריך להביא כסף מזומן. בתמימותי שאלתי 'מדוע לטרוח להשיג כסף מזומן - לאחר שאקבל את התרומה מהנגיד, אפתח את המעטפה, ומתוכה אעביר לך את חלקך'.

אך הוא פרץ בצחוק מעושה, והגיב בקול נרגז חסר סבלנות. 'מהסיפורים האלו כבר נמאס לי. אחרי שנכוויתי ברותחים אני נזהר גם מפושרים'. במילים ספורות המשיך להסביר שהנגיד תורם בדרך כלל באמצעות שיק, לעיתים אף בשיק דחוי לכמה ימים, במיוחד בעת שתורם סכום גבוה כפי שצפוי במקרה זה. הוא מצידו מוכן לעשות הכל להוציא את התרומה מהגביר, אך אינו מוכן בשום אופן לרדוף אחרי חלקו. לטענתו, כבר היו כמה מנהלי מוסדות שארגן להם תרומה בסכום גבוה ועד היום הוא מתרוצץ ורודף אחרי הכסף.

היה ניכר שהוא מלא כעס ומרמור, גדוש אכזבות וניסיון מר מעבודתו לאורך השנים. בדבר זה אין מצידו כל גמישות. אם אין כסף מזומן, אין פגישה. אם אין פגישה, אין עזרה לאבא.

חיככתי בגרוני, ליטפתי את זקני, המעמתי בקולי והבעתי את הסכמתי. אגיע לפגישה עם מעטפה מלאה מזומנים. אך הוספתי לשאול בעדינות, שלא להרגיז שוב את האדם היקר שכל כך רוצה לעזור לאבא שלי, אם יודע להעריך את הסכום. כמה צפוי הנגיד לתת, שאדע כמה זה 40% שאותם עלי להביא מזומן.

הוא השיב כלאחר יד, להערכתי לסיפור כל כך מרגש נוכל להוציא \$20,000. מדובר בגביר בסדר גודל. אם הוא כבר נותן - הוא נותן טוב. תביא איתך \$8,000 לפחות. האם תוכל להשיג סכום זה עד יום ראשון בבוקר? שאל תמה.

אשתדל מאוד. יש לי קצת חסכוניות. אטול קצת הלוואות. נראה מה אפשר. בכל מקרה יישר כח גדול. מחכה לטלפון.

לפני שנפרדנו לשלום הוא מסתובב לעברי, מיישר את מבטו לעיני, ולוחש בקול ממתיק סוד, מקווה שאתה לא מספר לאף אדם בעולם על העניין. זה מאוד סודי. מדובר באדם שלא אוהב פרסומות. גם לא רוצה להתפרסם יותר מידי שלא יקפצו עליו הרבה משולחים. וחוף מזה, אם הנגיד הזה יתפרסם אני מאבד את הקלף שלי. זה נזק עצום עבורי. אני סומך עליך.

כמובן. אין בעיה. אתה יכול לסמוך עלי. מהפה שלי לא יצא דבר. אבל רק לאשתי אני חייב לספר. אנחנו מאוד פתוחים, היא לא מסתירה ממני דבר, ואין מצב שאני מסתיר ממנה סיפור כל כך מרגש ומרתק.

היה ניכר שהוא לא אהב את זה. סלסל בעיניו תנועה של חוסר הסכמה. פלט כמה קולות של תרעומת. הפטיר באמפטיה מזוייפת 'שיהיה לכם גוט שאבעס', ונעלם.

כשעליתי לביתי סיפרתי לאשתי את כל העניין. היא כדרכן של נשים חשדניות החלה להמטיר שלל שאלות. חלקם צודקות חלקם פחות. מדוע הוא רודף אחריו. משהו כאן לא הגיוני. אולי הוא סתם נוכל ורוצה לעקוץ אותך. מי זה הנגיד. למה הכל כל כך סודי. וכך על זה הדרך שאלות ותמיהות רבות.

אך מאחר והייתי מלא התלהבות, משוכנע לחלוטין שהסיפור אמת, הפכתי להיות הסנגור והמליץ טוב על אותו ברנש, הגנתי בעוז על אמינות האיש ואמינות הסיפור. לכל שאלה מצאתי תשובה. אפילו קצת כעסתי, יתכן ומעט נפגעתני, למה לא לנצל את ההזדמנות - תמהתי.

יום ראשון בבוקר, השעה 7 ודקה, הטלפון מצלצל. קולו האנרגטי של נאמנו של הנגיד מעבר לקו, שופע שמחה גיל ודיצה. 'אך. איזה סייעתא דשמיא יש לכם. ישבתי בליל שבת עם הנגיד, סיפרתי לו את מצבו הכלכלי והרפואי של האבא, קצת הגזמתי אך לא נורא. הוא כל כך נרגש, אפילו ראיתי דמעה קטנה זוחלת במורד לחיו. ההערכה שלי \$20,000 זה לא המילה האחרונה. לא רוצה לפתח תקוות, אבל תתכונן למשהו גדול'.

כל כך שמחתי. הודיתי לו מקרב לב. כזו יעילות. היתה לי הרגשה נפלאה. כבר דמיינתי את עצמי דופק בביתו של אבי ומשלשל לידי מעטפה גדושת מזומנים. כמה יהיה שמח. כמה הקלה יש בדבר.

הוא הוסיף בהתרגשות: 'יש מצב שהפגישה תתקיים עוד היום. עוד לא סופי. אני בודק את זה. בכל אופן חשוב שכבר תהיה מוכן. מה קורה עם המעטפה? כבר מוכנה? תנסה להשיג את מלוא הסכום בהקדם'. שאל / הודיע.

בוודאי. כבר יש לי את רוב הסכום. השבתי. במהלך הבוקר אני אמור לקבל את מלוא הסכום שדיברנו. מובן שאם יתן יותר מ-20,000 \$ אעביר לך בהמשך את חלקך. אין בעיה. בסדר גמור. נפגש.

השעה 11.00 בבוקר, טלפון חסוי מצלצל, מיודענו על הקו. 'דיברתי עם הנגיד, הוא רוצה לפגוש אותך היום בשעה 1.30 בצהריים. סע מהר לירושלים, תגיע לרחוב פלוני, בשכונת גוש שמונים'.

ולסיום מוסיף כמה הנחיות אחרונות: 'מקווה שאתה יודע איך לדבר עם גבירים. תדבר חזק. תוסיף איזה וורט מהחפץ חיים על חסד. אם יש לך המלצות או מסמכים רפואיים וכדו' תביא איתך. הוא מבין עברית, אבל יותר טוב באידיש. אני יעזור לך. אל תדאג'.

הגעתי למקום. אך להפתעתי היה זה מבנה ציבורי. התקשרתי לברר. והוא משיב אז תלך לבניין שלי. שאלתי כמה שאלות התמצאות בסיסיות. דוגמת איזה צד ימין או שמאל, הבניין עם השער בכניסה. יש שם חנות פלונית. אך הוא התבלבל לגמרי. מבין השיטין היה נראה שהוא מעולם לא דרך במקום. דבר זה עורר אצלי את החשד. משהו כאן מוזר. אולי אשתי כן צודקת.

והוא, בחלקות לשון מדהימה תכף העביר נושא. תשמע. אני כעת אצל הגביר, הוא אוכל צהריים. כשיסיים יקבל אותך. לבנתיים אני שולח אליך את הנהג שלי.

הנהג מגיע. מה נשמע. הכל בסדר. תראה לי את המסמכים שהבאת. הוא נוטל ומעלעל בהם. תוך כדי דפדוף הוא מפטיר - ממש מרגש. תשמע הסיפור של אביך נוגע לכל לב. בלי כל קשר לתרומה מהנגיד, אני רוצה לתרום באופן אישי משהו סמלי. הוא פותח את ארנקו, ומעביר לי שטר של 200 ₪.

ואז הוא מושיט את ידו, ושואל: היכן המעטפה?

נדלקה לי עוד נורה אדומה. מה הלחץ. אמרתי לו, קודם אכנס לפגישה ורק אחר כך אעביר את המעטפה. נראה כמה יתן ולפי זה אעביר את חלקכם. אך הוא ממש נפגע. מה, אתה לא סומך עלי.

גם כשקיבלתי עדכון טלפוני מנאמנו של הנגיד, שהגביר כבר סיים את ארוחת הצהריים, ובעוד זמן קצר אכנס לפגישה, כך שאני יכול כבר להעביר את המעטפה לידי הנהג. השבתי נחרצות. קודם פגישה ורק אח"כ מעטפה. גם הוא נורא נעלב. לטענתו, הוא לא ציפה לכזה יחס מזלזל. מה גם שכך מקובל, ואפילו ראשי ישיבות ומנהלי מוסדות קודם מעבירים את חלקם ורק אח"כ נכנסים לפגישה.

דווקא הלחץ והמרדף אחרי המעטפה הגביר אצלי את התחושה שאני הוא ה'מוחזק'. החלטתי שכעת אני הוא הגביר, והם אלו שאמורים

לרצות אותי. כיוון שכך, קודם הודעתי נחרצות. קודם פגישה ורק לאחר מכן מעטפה.

לאחר כמה דקות, שוב הטלפון החסוי מצלצל, הפעם רק להודיע שבסוף הגביר הלך לנוח את שינת הצהריים. וככל הנראה רק בשעות הערב יוכל לפגוש אותי. בהצעה נדיבה ואבירית הוא הציע שישלח את נהגו האישי ליקח אותי הלוך וחזור לביתי.

פחדתי להכנס אליו לרכב. זה היה נראה לי כמו מלכודת. חשבתי בליבי אם אני בתוך הרכב מי יודע איזה תרגיל הם עלולים לעולל לי. לכן דחיתי בעדינות את ההצעה. אמרתי לו אכנס לבית הכנסת הסמוך אלמד ואנוח שם.

התקשרתי לרעייתי, סיפרתי לה את כל קורותי, ואף הוספתי שהם הציעו לקחת אותי ברכב ואני חושב שזה מלכודת. כנראה שלא שמעה אותי כל כך טוב. הסתבר שהיא הבינה שהולכים לחטוף אותי. היא החלה לזעוק 'תברח משם' 'הם יחטפו אותך' 'הם מאפיונרים'. כמה שנסתי להשחיל מילה או שתיים כך גברו הקולות והברקים. היא היתה ממש בפאניקה.

אמרתי בליבי, על מקרה כגון זה נאמר 'כל אשר תאמר לך שרה שמע בקולה'. זה סימן משמים. יצאתי בלאט מהיציאה האחורית של בית המדרש, לא לפני שפיזרתי את תכולת המעטפה בין כל כיסי. ואף חלק בגרבי. כך הרגשתי יותר מוגן. ופשוט נעלמת.

כשהחל הטלפון לצלצל מחסוי, העברתי אותו למצב שקט. בסוף היום ספרתי לפחות 20 שיחות שלא נענו. כנראה שהיה להם חבל להפסיד כזה דג שמן.

הגעתי הביתה בריא ושלם. רעייתי הכינה סעודת הודיה. סיפרה לי שאף הבטיחה סכומי צדקה לכמה קופות צדקה ידועות בתקווה לישועה והצלה מהנוכלים שהתעלקו עלי.

אבל בליבי היתה תחושה קשה. אולי הייתי סתם חשדן. אולי הסיפור כן נכון וסתם פספסתי \$12,000 שיכלו לעזור כל כך לאבי היקר. פניתי למורי ורבי אשר נוסף להיותו גדוש בתורה ויראה, גדוש הוא חכמה ופקחות, והצגתי את שאלתי בפניו.

תווי פניו של מורה דרכי הביעו פליאה ואי שביעות רצון. החזיק בידי ואמר: זכיתי לחתן אחד עשר מתוך שלוש עשרה מילדי, היו הרבה אנשים טובים שעזרו לי. אך לא היה אף פעם שרדפו אחרי. שכל כך התאמצו בשביל לארגן לי תרומה נגיד נעלם. אין ספק שאלו הם חבורת נוכלים. הקב"ה שמר עליך ונצלת מעוקץ וודאי.

חלפו להם שבועיים ימים, והנה הזדמן לי לעבור שוב באותו רחוב תחת אותו בניין בו עמדתי אני בהמתנה לפגישה עם האשליה.

והנה, בכניסה לבניין עומד יהודי יקר, נראה ממתין בדריכות לאיזה עניין. שאלתי אותו, סלח לי, האם ידוע לך אם בבניין זה מתגורר איש עשיר. נגיד.

הוא השיב בעיניים כבויות - כן. אני אמנם לא מכיר אותו, אבל בדיוק ממתין לפגישה איתו...

התברר שהוא כבר העביר את המעטפה. כבר שעתיים שהוא עומד מתוסכל, ממתין שהנגיד יתפנה לפגישה....